

ROMÂNIA LITERARĂ.

№ 32.

Assi.

20 August, 1855.

ТЕЛЕГРАФЪЛ ЕЛЕКТРИК

ши viitorul seџ.

Denșmirea телеграф (τηλέγραφος) е о зичере Елипъ, композъ де адвербъл *τῆλε* (departe) ши де вербъл *γράφειν* (a scrie). Acest къвинт с'аџ алектъит де Еџропиенџ, прекъм ши алте маџ мълте, че аџ нъмаџ о денșмیره класикъ, iar о эпохъ, о наștere къ тотъл тълъ-рълъ. Проблема де а statornici, prin mijlocireа знора семне, импъртъширџ интре локалитъцџ департате зна де алта, аџ fost, din времџле челе маџ де демълт трекъте о инделетничире statornikъ а неамълџи оменеск. Пе ла toate поноареле антикитъдеџ афълъм зп фел де линџ телеграфџче, statornicite пе вълрфърџле мълвџлор prin фокърџи ши алте семне; инсе невоџа де а прескърта депъртареа че пе нъне ин диспърџире де персоанеле къ каре мишкъ-рџле инимџи саџ интересърџле пе фак а дорџи зп скџмъ рълъде де комъникърџџ, трекъ шџръл тимънълџи фър'а нътеа продъче афлареа вр'о зниеа sisteme инлесните де телеграфџе, нълъ ла мџл-локъл ал XVIII векъ. Ин ачeastъ эпохъ франџџи Шап (Chappe) нълъкоџиръ Сематофоръл (σῆμα, φέρω) саџ телеграфъл аерџк, че Адънареа националъ а Франџиџеџ (Convention

nationale) аџ fost ашезат пе линџле челе маџ де къпитение, каре нъсе Парџсъл ин импъртъ-шџре къ орашърџле челе маџ инсемнате а Галиџеџ.

Къ toate ачeste телеграфъл аерџк нъ индес-тъла проблема де о комъникаџиџ инлеснџтъ ши statornikъ интре доџе нънтърџ депъртате; сиг-налърџле претинд о лънгъ време, супе а се нъте продъче, ши приџмџреа лор ин депъртаре нъ е tot деаъна сигъръ: перъра ши ноантеа интреръпънд комъникаџиџле; ниџи зна дџн нъме-роаселе черкърџи супе а продъче сигнале ин време де ноанте, prin лъминареа брадърџ-лор Сематофорълџи, н'аџ нълът фџ индестълъ-тоаре, ши prin зрмаре, декънд нълъкоџиреа телеграфълџи електро-magnetik е о фак-тъ десълъвршџтъ тоџџ с'аџ грълъит а'л statornici ин локъл Сематофорълџи, кареле ин кърънд нъ ва маџ трџи декът ин адъчереа аинте а тре-кълъџи!..

Телеграфъл електро-magnetik е акъм ин лъ-кране, дъпъ зп mare план: ин Белџџа ши че-ле маџ марџи statърџи а Еџропеџ де ла 1851; ин Ангълџа ши statърџле зните а ле Americеџеџ де маџ мълт де 16 ани. Ноџи vom да ин ачeastъ фоаџе националъ, интръ кът vom нътеа, о скър-тъ скрџере десупе ачeastъ дескоперџре, зна дџн челе маџ тълъреде ши маџ инвенџоасе а веа-кълъџи ностъръ, дескоперџре каре, дъпъ зџса лџ

A. Denis, „se trouve être dans l'organisation sociale l'expression la plus active du génie de la civilisation.“

Partea I.

Днчепътъ телеграфіеі електриче ши ал еі інтіа інтревъндаре.

КАП. I.

Deskonepîrî' mtiîncîfîche a кърора апликація е телеграфъл елестро magnetik.

Телеграфіа електрикъ ін стареа еі де ас-тъзі е інтревъндареа (l'application) зні шир де deskonepîrî інвеніоасе, пъскочите де ачест ал XIX век, продъкътор де маі мълте пође deskonepîrî ши пропъшірі џгантіче ін тоате ратъріле мtiîncелор.

§. 1. Волта.

Чеа дин тѣх інтре ачесте deskonepîrî е колона Волта'ікъ (colonne au pile Voltaïque, pile de Volta) денъмитъ ист фелѣс де пе нъмеле ренъмитѣлѣ физик Волта, професор ла Университатеа Павіеі.

Черкъріле фъкъте къ вр'о кѣдѣва ані інainte де професоръл аноміеі Галвані, ла *Biologie*, десуре презенџа знеі дозе де електричitate ін оарі каре трън organik (corps organique) ађ адъс пе Волта ла медитація: де нъ се вор пѣтеа оаре гъсі мѣлоаче супре а стіліза ачест флзід кърътор, ін кѣт ел съ продъкъ о къръере че се ва пѣтеа індрепта дъпъ воіе. Асемінеа мѣлоаче ел ле-ађ пъскочит ла 1800, прін інѣінџареа знеі колоане алкътсите де зп нъмер де плъчі де дође металърі деосеbite (eterocene), зрмате пе рѣнд ши ашъзате інтръ асемінеа кѣп, ін кѣт ла зна дин марџні, нъмитъ полъл позитів а колоанеі, съ се афле арама, ши ла чеілатъ марџіне денъмитъ полъл негатів — цѣнкъл

(le zinc); інтре фіекаре пърекіе а истор плъчі ел пъсъ зп disk де нѣлъ мѣлатъ ін а-пъ ачідлатъ, (eau acidulée); ла фіекаре дин дође марџні ађ акъџат кѣте зп тел, знінд а-поі чеделалте канете ачестора, супре а інѣінџа кърпнсъл пе кареле флзідъл електрик че се дѣсџаче дин колонъ, петрече ін тоатъ лънџімеа ачестѣа.

Компънереа ши форма, сађ фѣгъра чеа дин тѣх а колоанеі лѣі Волта с'ађ модіфікат апоі дъпъ маі мълте кѣпърі, къ скон де а добънді о маі mare intensitate а рѣлѣі (флзід) електрик, ши о лъкраре маі стѣторнікъ. Дође інсе дінтръ ачесте модіфікаціі сінт челе маі обічнѣте ла телеграфіа електрикъ :

1. Колона де нъсін (Pile de sable) інтревъндатъ маі въртос ін Англіа: Плъчіле де арапъ ши ачеле де цѣнк сінт ашъзатѣ інтръ ачeastъ вертикалічеште ін нъсін, змежит де ачід сълфърік, ши

2. Колона лѣі Daniel (Pile de Daniel) каре маі въртос се інтревъндазъ ла машина чеа дъпъ система лѣі Morse: зп чіліндръ де цѣнк се къръндъ інтр'ън ваз порос, плин де нѣатръ вѣнѣтъ (sulfate de cuivre); ін імпреѣсръл ачестѣа ваз порос се афлъ зп чіліндръ де арапъ дескѣс ін партеа де сѣс ши ачеа де јос. Ist total се пъне інтр'ън ваз де стекъл плин къ аупъ, сађ къ ачід сълфърік імѣлџит къ апъ.

Денъміріле де: полъл позитів ши полъл негатів сѣнт фондате пе sokotѣнџа кѣ: рѣл електрик пърчедѣ де ла арапъ, се претѣмѣлъ пе телъл ши се інтоарче ла цѣнк; ачеа sokotѣнџъ поате фі прѣвѣтъ де ezактъ інтръкѣт прѣвеште апликацііле телеграфіеі електриче.

Ачeastъ deskonepîre а лѣі Волта ађ фост сінгъръ інdestѣлъ супре а да маі мълтор фѣзічѣ idee де а о лъа ка зп мѣлок супре statopnîчереа імъъртѣшірілор телеграфіче. Пі доведѣръ ін кърънд ренѣѣснеа къ каре рѣл електрик петрече депъртъріле. D. Wheatstone

аѣ сокотит ачеастъ ренерѣне ла 320,000 километре пе секундъ!.

Афлареа колонеї Волтаїче аѣ мотиват маї малте інчеркърї асѣра деосевителор инсѣирї а рїсрїлор електриче; чеа маї фолоситоаре дїн ачесте фѣ инчеркареа лѣї Nicholson ши а лѣї Carlisle, каре ла 1804 аѣ десконе-рїт, аѣ афлат, кѣ рїл електрик продѣсїн колонеа, аре инсѣиреа де а декомпне ана, диспърѣнд газл оксїден де їдроѣенл, ши кѣ ачеастъ декомпнере а анеї дѣ лѣкрѣрїлор а колонеї Волтаїче о маї mare пстере ши о маї mare statorнїче. Ачеастъ де пе зртѣ афларе де ши астѣї е де mare аѣїстор супре а да рїлї електрик интенсїтатеа неапѣратъ нентрѣ импѣртїшїрїле де mare депѣртаре, ea їнсе нѣ ера їндестѣлтоаре супре а рѣдїка неїнлеснїрїле телеграфїеї електриче.

§ 2. Oerstedt. — Ampère. — Steinheil.

Ера пѣспрат вестїлї Oerstedt, фїзїк Данез, а афла повл аѣнт акѣрїа лѣкраре, алкѣїтї кѣ акѣїа електричїтѣї треѣїе сѣ деїе зн мїлок практическ супре а продѣче семне їнтрѣ оаре каре депѣртаре.

Черчетїрїле зрїате кѣ рѣвлъ їн кѣрїереа маї малтор анї, фѣкѣ ка їст ом їнвѣдат аѣ арѣтат ла 1819 кѣ довеїї неконтестате кѣ рїл електрик треѣнд їмпреѣїрїл знїї ак магнетїсїт (aiguille aimantée) ши їн паралел кѣ їндрептареа (direction) ачестїїа, аре їнсѣї-реа сѣї факѣ а се авате де полѣрї, супре рѣ-сѣрїт, саѣ супре анѣс, потрївїт кѣ тречереа рїлїї магнетїк де ла nord ла мїазѣ-її, саѣ де ла мїазѣ-її ла nord, де асѣра саѣ де десѣѣїл акѣлїї магнетїк.

Проблема де а їнфїїнда о телеграфїе елек-тро-магнетїкѣ фѣ де атѣнче хотѣрїтї... їнсе лїшмаї їн теорїе; їн практикѣ ретѣне їнкѣ а да семнелор продѣсе о кѣнчесїе (зрїмаре)

destїл де пенеде супре а пѣтеа фї слѣїтоаре ла transmisїa лїтерїлор, а зїчерїлор ши а фразелор, ши супре а пѣтеа їнтрече кѣ кѣштїг де їмн комѣнїкаѣїле продѣсе де Semaфорл, саѣ телеграфл аерїк, кѣчї супре а каѣза о кїрнїре, аватере (déviation) simѣїтоаре акѣ-лїї магнетїк, рїл електрик треѣнд пе зн тел паралел кѣ ачест, треѣїе сѣї деїе (durer) оа-реш каре време, ши фїекаре аватере нѣ пѣ-теа продѣче, прекѣм е vedepat, декѣт зн син-гѣр семн; о алѣ неїнлеснїре ера де а sta-торнїчї їмпреѣїрїл (circuit) ла о mare депѣртаре, фїїнд кѣ їнчеркърїле доведїсе кѣ: теллї кондѣкѣтор прелѣнѣїндѣсе дїнколо де о тѣлѣрѣ хотѣрїтї, рїл електрик се слѣѣеа, їн кѣт аватерїле акѣлїї магнетїк се фѣчеа маї кѣ тотїл несїмѣїтоаре, їмперчентїїле.

Ѓнсе ши ачеста де пе зртѣ неїнлеснїре аѣ fost їнвїнсѣ де кѣрѣнд, прїн їнчеркърїле професорлїї Steinheil, де ла Mїїнїх, каре аѣ їнсѣфлат немѣрїторїлїї Ampère шїтїї їндестѣл-тоаре супре а пѣтеа доведї кѣ кїар пѣмїнтїл аре їнсѣїреа: де а петрїmete рїл електрик супре аї сеѣ нѣнт де пѣрчедере: (renvoyer le fluide électrique à son point de départ) ши кѣ, прїн зрїмаре, тѣлїнд кѣтрѣ пѣмїнтїл амѣдоѣе канїтеле теллїї кондѣкѣторїс, нѣ пѣ-маї се poate доѣїндї, прїн асемїне лѣкраре, зн їмпреѣїр комплект, че кїар рїл електрик пѣстреазѣ о їнтенсїтате мал маї mare декѣт дакѣ їмпреѣїрїл с'ар фї фѣкѣт прїн мерѣ-реа ши їнтоарчереа знїї тел металїк їнтрѣ доѣе stanѣїї депѣртате.

(ва зрїма)

А. П. К...мак.

KONSIDERAȚII GENERALE

asupra

Dritul Român.

PARTEA I.

Лециле romane аџ инсџлат пџрџреа оаменилор инцеленџи реснектџл ши мирареџ. Ашезате ин о сферџ маї пре сџс, декџт револџциле империилор, еле с'аџ консерват кџ статорниџие ши аџ џенерализат претстиндене принципиле истџиџией, де каре се карактерисазџ. Dritul roman este elementul trebzitoril fie ktrria kod privat a naciilor moderne: de aceia toate sekmlle l'aџ onorat kџ titlul de „раџие скрисџ“ (raison écrite).

Ори кџт де пџџине стџџий ар фаче џинева асџпра маршей инцеленте а леџислаџией romane, се поате лесне инкрединџа, кџ прекџт инџинџареа леџилор аџ fost ин џенере греа ши лаворюасџ pentrџ toate поноарџле, пре аџта еа аџ fost репеде ши плинџ де мираре pentrџ Romanil. Тоџи кџноаштем, кџ чеа инџџџ есистенџџ политикџ ши соџиалџ а ачестор оаменилор консиста ин ресбеле, ин кџчерипи ши инџрџ а лџоа трџвџтџри де ла инвинџи. Поноарџле кџ каре еи се меџиешаџ ераџ неконтенит аменинџате ин а лор неаџрпаре. Romanil воїаџ нџмаї декџт а стџџџни. Ера дар де требџинџџ, ка ин миџлокџл џнеї асеминеа аалтернативе сџ се ивеаскџ џн леџислатор, каре сџ пронџџџџ кџ џн кџп solid карактерџл наџией romane, спре а о пџтеа оаре кџм ферї де ловирїле ши реверселе соартеї. Чел инџџџ Roman каре аџ авџт о аша mare ideie аџ fost Romџлџс, ши де индатџ колонїа пџскџндџ с'аџ transformat ин monarhie. Сџџ леџиле ачестџи вџрџват естраordinar Roma се инпџрџџи ин треї трџвџри, џар ачесте ин треї-зечї кџрїи. џн senat s'аџ инџинџџат сџџт акџрџи немїџочитџ ингрїџре с'аџ аше-

zat esekutarea леџилор. Dritul sџпрет де а инкеїа хотџрїри ста ин атрџвџтеле поноарџлџ, акџрџїа sentenџїї требџїаџ а доџџнди инџрїтџра senatslil. Nimene пџтеа сџ џиче сџџ џїсдекатџ, декџт prin органџл ши потрївїт леџилор esistente; џар pentrџ а се пџтеа озџнди џинева ла моарте, требџинџа чеа, де а се да инџрџ ачеста дефинїтїва хотџрџре а поноарџлџ. Кџ toate ачесте sistemџл џнџї гџверпџтмїнт ресбелїк прекџм ачел а Romeї чеа неапџрат, ка фїе каре шеф де фамилие сџ фїе konstitsit ка леџислатор ши маџїстрат ин прївїреа интереселор sale каснїче. Кџ ачест кџп нџмаї окџрџмџїреа ремџнеа слободџ ин планџрїле sale де кџчерипи. Romџлџс инсе аџ фџкџт маї мџл. Ел аџ invoit фїе кџрџи шеф де фамилие инџрїкошатџ дрїт де вїаџџ ши де моарте асџпра копїилор сеї фџрџ а се сџїї де џїгнїреа че prin ачеста фџчеа патрџей, аџ invoit лепџдареа соџиелор ши аџ nevoit не ачесте а пџџї статорниџие вџрџџаџилор кїар кџнд еї ле-ар фї аџнџрат дїн патџл пџнџїал.

Чел че аџ инчепџт а иџџстра тронџл реџилор кџ вїртџџї политїче аџ fost Nџма Помпїлие. Де џн карактер маї пџџин сџлџватїк ши ресбелїк, декџт предечесорџл сеџ, ел аџ реџнїт а сџџџїџга асџрїмеа патрџалџ а Romanilor, џар лџкрџрїле sale леџислативе аџ fost ин спеџиал консакрате инстїџџїилор релиџїоасе. Ел аџ креат дрїтџл pontїфїкал, ши аџ фџкџт маї мџл pentrџ ферїџїреа Romeї, декџт Romџлџс pentrџ а еї тџрїре. Дџпџ ачеста вїне џнџл дїн ачей челебрїї леџислаторї Romanil, акџрџїа инстїџџїї аџ есерџїтат о mare инфлџенџџ асџпра ферїџїрей наџїонале. Ачеста este Servїџ Тџлїџс. Ел аџ аплїкат леџиле лџї Romџлџс ши а лџї Nџма асџпра импџрџїрей пџмїнџтрїлор. Ка ши Солон, ел аџ протџџїат класа пропрїетарїлор, ши аџ dat четџџей о џїрконскрїпџїе tot одатџ политїкџ ши милїтарџ. Фїе каре четџџеан ера класїфїкат ин чентџрїї, дџпџ pan-

гъа чеї асігнаѣ вѣрста, аверса шї професїа че аверса. Ачесте чентсрїї ераѣ їн нсмер де 193, шї се їнпърдеа їн зече класе; шї tot атснче адхнърїле націонале аѣ їнченѣт а се конвока прїн чентсрїї, їн лок де а се конвока прїн кърїї ка маї пайнте. Рома фѣсезъ кърмѣїтъ їн кърс де 244 ані де къртъръ реѣї, шї апої констїтудїа еї с'аѣ фѣкѣт конселаръ. Монархїа се десфїндасъ, їар їндементеле їнстїтудїї а знора дїн реѣї аѣ пърстрат прїмїтїва лор їнрїсрїре кїар шї їн тїмпла републїканїлор челор маї асурїї. Ачестъ революцїе департе де а продъче вре о ферїчїре Шлевеїлор, аѣ фост де о кам датъ нсмаї їн фаворъл Патрїчїлор. Дар, попоръл овосїт фїїнд де есчеселе ачестора, аѣ їнченѣт а реклама апъраре, шї їн адевър прїн органъл трївнїлор сеї аѣ шї ревшїт а добъндї пѣдїн кѣте пѣдїн сѣпрїмареа прївїлеѣїлор Патрїчїатълї, лїбера їнсоѣїре їн-тре їндївїзїї амбелор класе шї о егалъ кїемаре а тѣтърора ла фѣкѣїїле пѣблїче. Дїн тоате грестъдїле че трївнїї аѣ їнтїмпїнат їнтръ обопїреа цївгълї сенатълї, чеа маї маре аѣ фост прїнчїпъл де а се реѣїче їн скрїс, саѣ а се пѣблїка офїчїал леѣїле чївїле а ле наѣїеї; пентръ къ Патрїчїї, moderatorї фїїнд а репѣблїчїї, devenїсеръ сѣверанїї дрїтълї roman. Еї фѣкѣсеръ дїн жрїспрѣденѣъ о шїїнѣъ непързнзї-бїлъ прїн мїстерїїле кѣ каре о їнвълїсе. Патрїчїї тшї їнсшїсе дрїтъл есклззїв де а кзпоамте сїнгрї леѣїле, пентръ а devenї оарекъм оракълїле їстїгїеї, їнкѣт прїн ачест sistem еї рѣтннеаѣ де ла sine стърпнї тѣтърор тревїлор пѣблїче шї прївate. Попоръл їнсе прїн трївнїї добъндеа зїлнїк жн ноѣ сѣкчес їн десватерїле саме кѣ сенатъл, шї нѣ дзпъ тречере де мълт тїмп се проклатъ фаїмосъл проїект а леѣїї аграрїе (*lex agraria*).

Дїн їндемнъл неконтенїтелор стърсїнѣї де а се їнфїїнѣа леѣїї скрїсе с'аѣ креат Деchem-вїрїї. Ачестїї нѣ нсмаї аѣ прелзпїт сѣѣ фе-

лїсрїте претексте пѣнереа їн лѣкране а їмпортентеї лор мїсїе, дар аѣ шї вѣдїт кълкареа леѣїлор, не каре еї ераѣ кїематїї а пѣблїка. Аtena їн ачеа епохъ ера асїлъл ферїчїт а шїїнцелор шї а артелор. Ценїъл елоквенцїеї шї а леѣїслагїеї се дїстїнѣеа мълт не аколо. Деchemвїрїї, карїї воїаѣ а скъпа де сѣпърътоареле стърсїнѣї а попорълї, шї а кърора скоп прїнчїпал ера де а реашеза леѣїслагїа їн стареа де маї їнaintе, аѣ претекстат, кѣ воїескѣ а конселта леѣїле лїї Solon шї а ле репѣблїчелор еїне кѣ сперанѣъ де а реалїза скопъл лор сѣѣ колоръл жнеї леѣїслагїї їнпърмстате; дїн ачеста їнсеїн'аѣ решлат алта, декѣт пѣблїкареа леѣїї дензмїтъ „доѣъ-супре-зече табъле“ (*leges XII tabularum*), каре с'аѣ шї санкціонат кѣ solemnitate де къртъръ попор. О окїре репеде асѣпра фрагментелор че не-аѣ рѣмас дїн ачестъ фаїмоасъ леѣе, не фаче сѣ videm lesne, кѣ ea кзурїнде пѣдїне дїспозїцїї, каре сѣ нѣ фї фост превъзъте, де леѣїле anterїoare romane. Патрїчїї де шї целошї де ашї консерва векїле лор прївїлеѣїї, н'аѣ пѣтат а се фери де а їнскрїе їн ачеа леѣе тоате челе anterїoare дзпъ адевъратъл лор текст. Шї аша леѣеа а „доѣъ-супре-зече табъле“ peste кїар дорїнѣа шї сперанѣа Деchemвїрїлор форма жн корп де дрїт, акъръїа їндеменчїне тодї вѣрвацїї дїн векїме аѣ admīrato. Чїчеро се їнкїнъ кѣ respect їнaintеа ачестїї маре monument де леѣїслагїе. Ел прївееа леѣеа а 12 табъле ка їсворъл чел маї адевърат а дрїтълї чївїл, ка прототїпъл sistemълї фїе кърїї леѣїслагїї вїне регълате, ка жн скъм депозїт їн сѣвршїт а дрїтърїлор шї їндаторїрїлор прїмїтїве че лега не оаменї їн societate.

(ва жрта)

I. Сїрара.

24 de чеасэри ла Балта албъ.

1847.

(зрмаре)

Кътам ла дѣнса, ѡтревѣндѣ'я prin semne че авеа де гѣнд съ факъ? дар ел, бодогъ- mind din гѣръ ка зп зрс сѣпрат, ши ауѣсѣндѣ'ши къчѣла пе окѣ кѣ тѣне, се десчѣнсѣ де брѣѣ, легъ кѣ ел скицелѣ родѣи челѣи стрѣкате ши о ашѣзъ ла локѣл еѣ; пе зрмѣ, ско- цѣнд шаоа din спѣнареа калѣлѣи челѣи къзѣт, о пѣсѣ пе лѣзѣраш; ши маѣ адѣзгѣнд вр'о кътева подѣри ла фрѣнгѣле че слѣжѣа де хамѣри, ѡнкѣлекъ ши'ми фѣкѣ семн съ тѣ сѣиѣ ѡн кърѣцѣ.

Че пѣтеам съ фак?... Мѣ зрѣкѣи де изноавѣ, кѣ капѣл плекат, ка зп осѣндѣт ла моарте че с'ар сѣи пе карѣл гѣлотѣнеѣ, ши порнѣиѣ ѣарѣши ѡн фѣга маре, де ши кърѣца пѣ маѣ авеа декѣт треѣ родѣи ши ѡѣзмѣтате; де ши посташиѣл пѣ маѣ авеа де бѣтѣт кѣ харамѣкѣл декѣт треѣ каѣ, адекѣ: доѣ ѡнаѣте ши зѣл ла оѣште, пе каре ел ера къларе, кът пентрѣ непорочѣлѣ добиток че'ши склѣнтѣсе пѣчорѣл, ел рѣмѣсе синѣр ѡн зрѣма поастрѣ, неавѣнд алтѣ тѣнѣгѣере декѣт къвѣнтеле че'ѣ зѣсе посташиѣл кънд се десѣзрѣцѣи де дѣнса, адекѣ: мапкатѣар лѣп!

Соареле акѣм асѣѣнѣсе, ши лѣна ѡнпрезѣн кѣ стелеле се ѡнпрѣштѣсерѣ пе чер, ѡнокмаѣ ка ниште прѣвѣторѣ пе ванчеле зѣнѣ театрѣ. Ми се пѣреа къ тоате планетеле се зѣта кѣ окѣ стрѣлѣчѣторѣ ла мѣне ши асѣста ла епѣзодѣл воѣѣжѣлѣи мѣѣ ка ла чеа маѣ познѣшъ комедѣе де пе фага пѣмѣнтѣлѣи. Ши аѣст фел ѡмѣи вѣѣа капѣл din прѣчѣна сдрѣчѣнѣрѣлор че сѣфе- рѣам, къ ми се пѣреа къ азд din време ѡн време зп хохот лѣнѣ ши пѣсѣнѣторѣ деасѣпра капѣлѣи мѣѣ!

Кѣ тоате ачесте, тѣрѣиѣ, пе ла вр'о зече

чеасѣри де поанте, ам аѣзѣс, пе тѣлѣрѣле зѣнѣи вѣлѣдѣи лате каре стеклѣа ка о табла де арѣѣнт ла рѣзеле лѣнеѣ. Посташиѣл тѣ ѡнпревѣт prin семне зѣде съ тѣ дѣкѣ?... Еѣ, каре крѣдеам къ Балта албѣ ера пѣмеле зѣнѣи тѣрѣ пре- кѣм Мариенбад, сѣѣ Baden ѡн рѣспѣнѣзѣиѣ: а Балта алба — ши тѣрѣрѣисек къ ѡн ачест рѣспѣнѣс ера къпрѣнсе тоате пѣдеѣделе меле: пѣдеѣдеа де а скѣпа де салтѣрѣле мортале а кърѣцѣи; пѣдеѣдеа де а тѣнка зп вѣфстек ла трактѣр, ши маѣ алес дѣлчеа пѣдеѣде де а тѣ одѣхѣи о поанте ѡнпреагѣ пе зп пат е- ластѣк ши ч. л. — Зѣтасем акѣм къ тѣ гѣ- сѣам ѡнтр'о парте а лѣмеѣ, ѡн каре, кѣ кътева чеасѣри маѣ ѡнаѣте вѣсасем лѣнте кѣ селѣвѣчѣи ши кѣ феаре рѣнѣтоаре.

Нѣсте о ѣзмѣтате де чеас ам сосѣт ѡн- тр'ѣн sat алкъѣѣт де бордеѣ копѣрѣте кѣ стѣх ши коронате де къѣзѣри де кокостѣрѣчѣи. Фор- ма вѣзарѣ а ачелор локѣѣнѣе пѣндре каре се ѡнѣлѣа о мѣлѣме де къмѣене де фѣнтѣнѣи, ка ниште гѣтѣри де къкоаре зрѣше; зрѣѣл къ- нѣлор че алѣрга пе сѣѣ гардѣри; чѣокѣнѣлѣл берзелор каре'ши да капѣл пе снате ла рѣзеле лѣнѣи, ши ѡнтр'ѣн къвѣнт аместекѣл ачел де зѣмѣрѣ ши де лѣмѣнѣ каре да лѣкѣрѣлор о прѣвѣре фантастѣкѣ, тѣ фѣкѣрѣ съ тѣ крѣд ѡн алтѣ лѣме... Кънд тѣ треѣиѣ ѡнсѣ din а- чеа зѣмѣре пѣкѣѣт, тѣ вѣзѣиѣ синѣр ѡн мѣ- локѣл зѣнѣи пѣеаѣе пѣреѣлѣте ши пѣнѣ де скѣнѣи. Посташиѣл ѡмѣи дѣскѣркѣсе вагаѣл лѣнѣгѣ мѣне ши се фѣкѣсе пѣвѣзѣт кѣ кърѣцѣ, кѣ tot.

Дѣкѣнѣѣѣвѣ Domѣлор позѣѣѣа мѣа. Strein, ѡнтр'ѣн колѣ де пѣмѣнт пѣкѣноскът мѣе; рѣ- тѣчѣт ѡнтр'ѣн sat зѣде пѣ се зѣрѣа пѣненѣе де ом; ѡнкѣнѣѣрат де вр'о доѣѣ-зѣчѣи де кънѣи каре врѣѣа пѣмаѣ декѣт съ аѣле че гѣст арѣ карнеа де Франѣез; пѣнѣтѣнд пѣчѣи лѣмѣа, пѣчѣи обѣчѣѣрѣле локѣлѣи... ѡнкѣнѣѣѣвѣ тоате ачесте ѡнпреѣѣзрѣри пе капѣл зѣнѣи ом, ши тѣ вѣѣи крѣде лѣсне, дакъ воѣи спѣне къ адмѣрѣреа

каре ар фи тэртит зп бѣхаѣс, имѣ скоасе къ-чѣсла дѣинтеа поастрѣ ши аскѣлтѣ поропчѣле кълѣреѣлѣи кѣ зп аер де сѣспере, арѣкѣнд дѣн време ѣн време о къѣтѣтрѣ селѣатѣкѣ ѣн партеа меа.

Че ворѣѣа амѣндоѣ импрезѣлѣ? че пѣнеа еѣ ла кале нентрѣ мѣне? нѣ шѣѣ; дар къѣтѣрѣле носоморите а стрѣжерѣлѣ дѣштентарѣ ѣн ѣнима меа оаре каре сѣмѣрѣ де ѣндоѣлѣ, ши тѣ сѣлѣрѣ а бага тѣна ѣн бѣзѣнарѣлѣ кѣ пѣстоалеле.

Peste кътеѣа мѣнѣте, кълѣреѣлѣ имѣ зѣсе: Домѣле! алѣ касѣ слободѣ нѣ се аѣлѣ а-към аѣче де кът ворѣѣлѣ ачѣстѣѣ стрѣжер; мерѣѣ кѣ дѣнѣлѣ ши... поанте бѣлѣ. Дѣлѣ ачѣсте ел се ѣнкѣнѣ зѣмѣнд, рѣнезѣ калѣл ѣн галоп ши се дѣпѣртѣ ѣн къмнѣѣ, фѣр'амѣ да тѣкар време де аѣ мѣлѣмѣи...

Eatѣмѣ's de ал доѣле оарѣ ѣнтр'о поѣѣѣ дѣстѣл де крѣѣтѣкѣ! фадѣ'н фадѣ кѣ зп соѣс де хрѣеаш ѣнгрѣзѣтор каре къта ла мѣне, паре къ ар фи вроѣт сѣ тѣ ѣнгрѣѣ дѣнтр'о ѣнѣѣкъ-тѣрѣ. Дар нѣ'мѣ перѣѣѣ кѣмпетѣл асѣтѣ датѣ, къчѣ фѣкънд доѣе пасѣрѣ ѣндѣрѣлѣ, тѣ нѣсѣѣѣ ѣнтр'о поѣтѣ театралѣ ши'л мѣсѣрѣѣс кѣ окѣѣ де кътеѣа орѣ, вроѣнд ал фаче сѣ ѣнѣлѣагѣ къ нѣ'мѣ ера фрѣкъ де дѣнѣлѣ. Ел ѣнсѣ нѣѣтѣ-гѣнд ѣн сеамѣ пѣнтѣмѣа че фѣчеам, се пор-нѣ кѣ маре лѣнѣмѣе кътрѣ касѣ лѣѣ, зѣкъндѣ'мѣ ка посташѣл: хаѣ Домѣле!

(ва зрѣа)

В. А.

MANOIL.

(зрѣаре)

— Че фаче аста? рѣсѣнѣсе Дна S... дѣн контра, гѣсѣск о орѣѣнѣлѣтѣе парѣ: c'est le sublime du laid... ши кѣар де се аѣлѣ вре зп верѣс рѣѣ, нѣ фаче нѣмѣк, лѣнгѣ атѣте алѣле сѣѣлѣме.

— Дѣн пѣпорочѣре, лѣнгѣ атѣте рѣле абѣа се аѣлѣ къте зпѣл бѣл. Еѣ крѣдеам ѣнсе къ

корона поѣѣлор нострѣ ераѣ Кѣрлова, Алек-сандрескѣ, Aleksandri, Sion, Негрѣѣѣ, Мѣрѣ-шанѣ, Донѣѣ... Ѣф! че нѣме! че грѣзѣвѣѣ! кѣм в'адѣ стрѣкат гѣстѣл! акѣма ѣнѣлѣег; не Кѣрлова сѣ'л маѣ нѣѣ ѣнтрѣ поѣѣѣ, фѣнд къ е морт; не Aleksandreskѣ ѣарѣшѣ, фѣнд к'а фѣ-кѣт чеѣа, ши фѣнд къ акѣм а ѣнѣтѣт де а маѣ скрѣе... дар чеѣлѣлѣѣ не каре мѣѣ нѣмѣшѣѣ, нѣ ѣн-ѣлѣег кѣ че образ се маѣ пот акѣѣа де Парнас.

— Ѣмѣ паре рѣѣ, Doamna mea, къ тѣ нѣѣ ѣн поѣѣѣѣ сѣ фак акѣма зп кѣрѣс де лѣтера-тѣрѣ... кънд сокѣт к'ар фи маѣ бѣне сѣ пѣтрѣ-чѣм ѣкънд гѣѣрѣле, саѣ калѣл алѣ.

Гѣѣрѣле ши калѣл алѣ, рѣсѣнѣсе Doamna S... сѣнт ѣѣкѣрѣ де махала. Ар фи ши пѣкат, поѣ, каре ѣнѣнѣм а ши къте чеѣа, сѣ не о-къѣтѣм кѣ асѣѣл де пѣтрѣчѣрѣ орѣнѣре. Снѣ-нѣ'мѣ де есѣмѣлѣ, че гѣсѣшѣѣ Дѣа ѣн Алек-сандрѣ, де мѣ'л нѣѣ ѣнтрѣ поѣѣѣ?

— Aleksandri, Doamna mea, а фѣкѣт маѣ мѣлѣт де кът мѣлѣѣ дѣн поѣѣѣѣ нострѣ. Ел а рѣ'нѣѣѣт мѣсѣа попорѣлѣ, каре де секолѣ зѣ-чеа зѣтѣт ши каре ера аменѣндѣтѣ а се пер-де ѣн гѣра дѣганѣлор лѣѣтарѣ, кѣре аѣ зрѣмѣт веѣлор трѣѣадѣрѣ че аѣ авѣт попорѣлѣ одѣнѣ-оарѣ. Балѣдеѣ, доѣнѣле, хорѣле попорѣле, ѣн каре есте ѣсторѣа натрѣѣѣ, сѣѣерѣнѣѣле по-порѣлѣѣ, поѣѣѣа ши карѣтерѣлѣ натѣрал ал Ро-мѣнѣлѣѣ кѣ дѣспѣзѣѣѣлѣе салѣ де ероѣсѣмѣ, ѣе-нѣросѣтѣе, доѣлѣтѣе, мѣ сѣмѣѣѣлѣтѣе; ачѣсте балѣде, доѣне, ши хорѣ, каре Aleksandri гѣ-сѣндѣле ѣн фѣрѣментѣ не ѣѣѣ не колѣа, аѣ шѣѣѣт а ле ѣнтѣкѣѣ ши а ле рѣнрѣдѣѣѣе атѣт де бѣне, сѣнт зп тѣсѣрѣ нентрѣ лѣтерѣтѣрѣа ромѣнѣеаскѣ. Нѣ есте о бѣкатѣ ѣн каре сѣ нѣ веѣѣ о еле-гѣнѣѣ. о ѣѣе, саѣ зп сѣѣѣѣм.

— Поѣте, Домѣлѣ мѣѣ, рѣсѣнѣсе Дна S... ѣнсе нѣ шѣѣѣ кѣм... балѣдеѣ, доѣнѣле, ши хо-рѣле де каре'мѣ ворѣѣшѣѣ, прѣа нѣѣ а крѣш-тѣ... а трѣѣѣлѣтѣе... саѣ кѣм ам зѣче. а дѣ-рѣнѣе...

— Къ атѣта маї мѣлт мерит аѣ. Doamna mea. Еле аѣ emit din sѣcletѣл, din inima попорѣлѣи; ши негрешит къ попорѣл пострѣ н'аѣ пѣтѣт сѣ кѣнте шкоола лѣи V. Hugo, Lamartine Beranger ши алѣиї, дѣпѣ каре поеѣиї nostri сѣ скрем а кѣнта. Кѣ toate ачесте ел, вѣ simplitatea лѣи, фѣр'а сѣ консѣлта кѣ literaturѣи strѣине, фѣр'а шиї чети саѣ скрие а кѣнтат аша кѣм н'а маї кѣнтат ал попор.

Дѣпѣ ачеста skoseis Баладе де а ле лѣи Александри, ши ле четѣис. Тоатѣ societatea аплаздѣ, шиїми дете дрентате.

Апої, венї ворѣа ла Sion.

— Sion, ziseis еѣ релѣнд кѣвѣнтѣл, дѣпѣ кѣте ва бѣкѣиї каре а пѣбликат се vede къ дрмеазѣ шкоолаї лѣи Beranger. Еѣ де ши нѣ сѣнт де партеа imitatorilor, вѣ даѣ кѣвѣнт: зн poet сѣ лѣкрезе дѣпѣ dispoziția sa, сѣ факѣ чева вѣн ши interesant, ши poate ка imitatoris сѣ аївѣ tot атѣта мерит ка ши зн oriċinal.

Вирѣиї а imitat не Omer, Dante не Virgil, ши алѣиї не ачеста; ши кѣ toate ачесте сѣнт nemuritorii! Sion дакѣ кѣ лѣкрѣрїле лѣи нѣ не zimeshte, дар плаче; versurile лѣи сѣнт concise, limpezї. зшоаре ши armonioase. Ел este зн poet каре не тревѣиїа. Versurile лѣи де вѣнпреѣзрѣрї vor caracteriza zїlele вѣн ка-ре trѣim.

Четѣис Boieritul, Pѣнга mea, Priviritoarea, Анѣл ноѣ, ши societatea snrijini opinia mea.

Dna. S... нѣ провокѣ сѣ'ми даѣ opinia despre Negruċi; кѣчї афарѣ де вр'о доѣе вѣкѣ-деле де versuri amoroase, нѣ шиїѣ, zise ea, че а маї фѣкѣт.

— Negruċi, Doamna mea, este знѣл din чеї маї вѣнї скриѣторї аї nostri. Гѣстѣл ши елѣган-да стилѣлї сеѣ, комузнерїле sale oriċinale вѣн прозѣ ши вѣн versuri, traducerile sale din V: Hugo ши Kantimir, caracterisazѣ не omѣл каре шиїе apta scrierїi.

— Dar Mѣрѣшанѣ? че веї zice de Mѣрѣшанѣ?.. оф! вѣ сѣ vorbeshї de poezia Ardealѣлї ши о сѣ нѣ strїnїї de гѣт, zise Dna S.

— Este adevѣр, Doamna mea, кѣ poezia Ardealѣлї нѣ преа е recomandatїл. Dar сѣ не мѣлѣѣим, кѣчї Ardealѣл дакѣ нѣ не-а dat поеѣї, дар чел пѣѣин не-а dat вѣрѣваѣї ка Лазѣр, П. Маїор, Шинкаї, ши алѣиї каре фїнд кѣ trѣim astѣзи нѣї нѣmesк, каре vor фї nemuritorii. Mѣрѣшанѣл вѣн este destѣл сѣ фїе знѣл singur poet. Ел нѣ се цїне де шкоола literaturѣи franceze, pentru кѣ аколо лимба ачеста нѣ се кѣлѣивѣ. Ел este din шкоола германѣ маї кѣ samѣ; sombrѣ, asprѣ, meditativ дар кѣ inimѣ, лоїал ши naċionalist. Нѣ am лѣнгѣ mine чева din бѣкѣ-ѣїле кѣте ле-а пѣбликат вѣн gazeta de Transilvania, дар цїїс minte о stroфѣ din бѣката: О privire peste Carpaċi.

Ла ної е пѣтред мѣрѣл, нѣї kin де кѣрѣѣїре!
Ши tot че се sneceazѣ сѣнт simburii din ел;
Avestii чер плѣнтаре, silingѣ ши знїре.
Atunci ва креште черѣл din pamѣл tinerele...

— Аї дрентате, zise Dna S. Аїчї este о алѣзїне атѣт де наївѣ ши де аdevѣратѣ, кѣчїї stoarче лѣкрѣмї; ши тревѣиїа нѣмаї зн Transilvan, каре а цемѣт атѣта timp sѣбѣ ѣнгерї, сѣ о esprime. S'а маї vorbїт дѣпѣ ачеста despre маї мѣлїї поеѣї; еѣ вѣнї дѣдѣїс opinia фѣрѣ нїчї о скрѣпѣлосitate. Де ла о време венїїѣ ла сѣадѣ, кѣ Dna S... Smѣрѣндїда вѣн-кїѣ seanda, zїvїnd: Manoїл are кѣвѣнт; нѣ-маї кѣнд este ворѣа де гѣстѣл Romѣnilor, се араѣ кѣ totѣл deskrѣaċiat. Тревѣї кѣ toate ачесте, сѣ'ши адѣкѣ аинте кѣ нѣ este timp мѣлт де кѣнд Romѣнїї ешїрѣ din вѣнѣнерїкѣл nemtїnċiei, ши кѣ progresѣл че аѣ фѣкѣт вѣн literaturѣл este преа мѣлт, pentru зн termin аша де скѣрт. Чеїа че не фаче сѣ сперѣм кѣ neste кѣѣїва анї, literaturѣа ши гѣстѣл vor merge de departe.

Ne desprăgim, kычi noantea era înaintatъ.
Eștrekзiș în apartamentъл меѣ.

22. Iunie.

Seара trekзtъ фъ зна дiн челе маi амаре
че ам кьноскzт.

Doamna N. Колескz имi прозвне о претм-
вларе пе деалзрi.

Плекаръм însociiți пzмаi де Zoe.

Кънд пе зркаръм iн вѣрфzл деалзлxi, а-
рзкаръм окii къръ къмii. Валеа ера ко-
перитъ де змѣреле serei; черiл апрiндеа пе
рънд пе рънд фанареле сале; аерzл рекорос
шi профзктъорiș пе iмѣтase.

— Вьзъндste чiнева, ар зiче къ пzмаi ештi
дiн лъмеа ачeasta! атzта semeni де рече ла
toate, пълъ шi ла фертекzл ачестор локзрi!
имi zise Smъръндiца.

— Ачела пz s'ар iншъла.

— Дар нентръ че Manoile?

— Viada... viada тъ апазъ!

— Сь лъм лъкрърiле кьм sînt, ръсрънse
Smъръндiца. Сь пz пiердем дiн vedere къ
ачел че пе-а dat viada, пz пе ера къ нiмi-
къ datoris. Лъмеа poate сь fie маi реа де-
кът kredem noi; дар asta пz este зп кзвiнт
ка сь пе пердем кзрзiл шi сь кiетъм моар-
tea!. къте лъкрърi бъне пе рътъне а фачел..
шi къте лъкрърi бъне пе sînt iаръ ка сь пе
тзгъте де челе ръле. Manoile, ештi nedrent
шi iнsзлiи provediнца кънд те пълъпi astfelis
despre viadz!

— Provediнца!..

— Азкzлтъ Manoile. Те iндоiештi де про-
vediнцъ, те iндоiештi де toate де ла зп timp
iн коаче... о штiш... де аiче пзрчede desrзs-
таi че черчi... Дар iатъне департе де лъме,
iнтр'ачест темилz тзрѣц ал патрeи... дезбра-
къдi sфzletsz де патимиле omenештi, привеште
stelеле черештi, каре атрase шi ре'minse
зна къръ алта, се iнтрънъ fie каре iн sфера

ei, къ оръндzлзл че нiчi odatъ пz s'аѣ тзр-
бзрат! пе пзмiнт toate фънтърiле iмпръзмтъ
зна алта supiнsзл trebzitoris; animalеле даѣ
iеръзрiлор аерzл чел strikat, шi iеръзрiле кз-
ръiндz'л, iл iнторк iнаноi; vezi omzл, vezi
raportъriле че се афлъ iнtre пzterile сале
iнцълегътоаре шi леiеле лъмеi materiale ла
каре este sзsзs! Toate ачeste пz аjznr сь'цi
dovedeaskъ къ este о provediнцъ че привiгеа-
зъ пеiнchetat..

— Bei сь zicî къ tot e bine, tot e ла ло-
кzл seѣ?... kredemъ, пz'мi sнzi нiмiк ноѣ..
todî filosofii мзлцемiцi аѣ zis ачeasta înainte
де noi... viada este зп bine!..

— Дар кьм?

— Зп ръѣ!

— Прип зрмаре, totzл este о лъкраре а
знeи iнтъмплърi оарбе?

— Se poate.

— Дар дакъ iнтъмплареа а фъкzт лъкръ-
рiле, нентръ че де ла iнчензтзл лор, пълъ ас-
тзi, пz а маi prodzс нiмiк ноѣ?

— Ачeастъ обiекtie este serioasz, дар пz
este ла iнтрeбареа mea: еѣ пz ам хотърът
къ iнтъмплареа а фъкzт лъкрърiле... Къ toate
ачeste iцi воiș ръсзвnde iндатъ че тъ воiș лъ-
мина ла челе че воiș сь те iнтрeв. Кьм о сь
iмпачi ideia provediнцей къ атъtea ръле че пе
iнкзпiсръ? оrî знде арзикъм окii, iнтълiнiм
ръзл алъзрeа къ вiнеле, вiцiл алъзрeа къ vir-
tatea; алъзрeа къ зп om каре гзстъ toate фе-
ричiрiле, алъл каре се лънтъ къ toate сзфе-
рингеле! нентръ че а trebzit фeаръле шi iер-
зърiле veninoase? рентiеле, вълканii, воале-
ле, шi моарtea? прекъм шi egalitatea iн-
лицинцiлор?

— Маi iнтъiș ам сь'цi снзн къ ворбештi ка
зп адвокат. Къ toate ачeste, iнтрeбареа имi па-
ре зшоаръ: алцi аѣ ziso маi 'nainte. Чеiа
че цi се паре ръѣ, iмѣръцiшазъ пzмаi iн-
рeсzл партикzлар.

De unde știți, dacă nu este o lege care face, ca toate acele rъле despre care zn individ se plъnce, sъ fie folositoare interesselі ceneral? De unde știți cъ starea socială nu este așezată pe trebzincеле че оаменіі ащ znii de алціі?

— Din toate аче те veі sъ dovedești cъ rълеle еращ trebzincіoase în folosл armonіeі? ещ інкъ cred cъ ачел че ащ фькзт лкрзрліе dін nіmіка, ші акърсі intelіcіngъ este перфектъ, ар фі nstst аче ка, фъръ а фі рълл, съ меаргъ ачeastъ armonіe.

Ворbind astфеліх, zn idiot videm cъ treче ne о potікъ, апроапе de noі. Ел се опрі, възінде, съ чершaskъ. Ера sърд, mst, гъшат, фъръ zn okіх... чева іnsпїmїntъtopїх!

— Пріवेशте ачeastъ фьптъръ! ziseіх Doamnei N. Колескъ. Sіnt іnkpedingat cъ о sъ'mї ръспнзї: ачереа лсі este folositoare ла interessl ceneral! штіі че арe drent съ zікъ ачesta, dснтъ раіонъmїntл Dіале? Іатъ че:

„Дакъ лмеа тріеште, дакъ armonia се sъsгїне, ещ sіnt прісіна: prin зръчїзnea mea воі ксноаштедї а предїі фршossл; prin neporочїрліе меле воі sіntедї ферїсіцї!“ Zіcї іаръ cъ sъma бїнелсі вл лме nu ковършъште sъma ръллсі, атът вл ordїнл морал къл ші вл чел фізік?

— Este lesne de dovedit... аршккъ okїі асъпра cenerгїіlor оmenешті; маіорїтатеа оаменїлор dїне ла вїацъ; ачeasta dovedește cъ вїаца este zn бїне, орї каре ар фі копдїціа znсі om.

— Este adevърат cъ оаменїі dїн ла вїацъ; dar nu pentръ cъ ea este zn бїне, чї pentръ cъ оаменїі sіnt scentїcї. Anої вїаца este zn бїне нъмаї къл о компарї къл шоартеа, адекъ къл zn ръл акърсі trebzincъ nu о індълег.

— Manoіle! Manoіle! de кълва тїмп ештї шоарте skїмбат!.. іnїма іцї ера тїнъръ ка флоареа dїmїнецїлор, плїнъ de vise шї de кре-

dїngъ... Astzї vorbele'dї mъ іnsпїmїntъ! zn-de'dї este tїnereца шї бккспїа, копїлл мeщ? чїне te-ар азї, n'ар нїтеа съ те аскълте!.. вл sъфлетс'dї се treче чева!.. pentръ че'mї аскнзї dъperїле тале? nu este нїчї іgnoreнца нїчї вїдїлл каре те фак съ кзцедї astфелїх; чї о dъpere, о sъфepїngъ амаръ!.. Ештї sїngр вл лме: ачeasta те амъреште поате; dar фамїліа noastrъ dї-а deskїс брадеде: аї вл mїне о mъmъ, вл Zoe о соръ... ам аче totл ка съ те videm voїos, ферїcїт... pentръ че аскнзї de noї dorл че sъфepї вл тъчере?

Ачесте ворбе tїnere іmї sдровїръ іnїма... ea ера плїнъ... лакрїмїле mъ інекаръ; шї аскнзндс'mї фаца вл mънї, плънцeam ка zn копїл.

26. Іunie.

Мъріоара а плекат!

Ерї сеара, Sмъръндїга, Zoe шї ещ, порпїръм къл тръсра, ла zn sat вл vecїnъtate, unde гъверnanta Zoїeї се dссesъ, de о лнлъ, съл факъ къръ de зър.

Пе кале ne аплкъ о плоае къл вїжліе, шї фъръм sїлїдї а ne аdъnosti іntр'o posадъ. Плоаеа treкз repede, dar рїзрїле че trebzїа съл treчем de маї mълте орї, се іngрошащ къл repedeїzне. Кочїлл деклара cъ nu este nъtїngъ нїчї а мерде а treче іnainte, нїчї а ne іntърна, шї cъ trebzїe съл treчем noantea вл posадъ.

Posada авеа о sїngръ камеръ. Дамеле се аршкаръ імбръкате ne pat; ещ, ne о лавїдъ de лемн. Аколо treкзїх нїште mїнхте амаре... канл іmї ера грещ... mъ прїнсеръ фїгзрїле. Къл toate ачестеа adormїam кълnd шї кълnd, аdese demtentat de кълте zn spasм сащ кълте zn vis ръл. Вїжелїа реїнченссъ афаръ. Цемътл вълтлмсі, шверътъра плоаеї, tпnetеле, mъ demtentаръ къл totл. Вл delїрл фїгзрїлор меле mъ гъndeам ла Мъріоара. Кълm? іmї zїcheam, о фьптъръ атът de дръгълашъ, атът de

дълче, а пътът съ кадъ атът де jos!.. че рѣх
іам фѣкът съ'мі стінгъ астѣелѣх toate бѣкѣ-
ріиле inimei меле? ші гъндінд астѣелѣх sss-
pinam neînchetat.

— Ештѣ болнав? мѣ întrebъ Smъръндига.

— Нѣ.

— Dar de че sssuini?

Ворънд аша се скѣлѣ ші вені лънгъ mine.

— Sșeeri, ші нѣ веі съ'мі sșei nimik! маі
zise ea pândi'mi тѣна не фрѣнте. — Фрѣнтеа
іці арде ка флакѣра ші окіі sînt плін де ла-
крѣмі!.. Manoile, кѣноск прічіна каре те фа-
че съ sșeeri!.. невѣніе! іатъ tot че pot съ'ці
zik... oamenii sînt маі де мѣлте орі еі sîng-
гѣрі прічіна sșeeringelor лор!.. ці-ам маі
sșes de мѣлте орі: съ мѣ întrebi ші не mi-
не кънд веі съ фачі чева; нѣ м'аі askătat.
Дакъ м'аі фі întrebat маі înainte de а се
naște în inima ta ачест simțiment невѣн, ці-
аші фі zis съ те feremi de Мъріоара: ea
este о фатъ зшоарѣ, фѣрѣ spirit, фѣрѣ ini-
мѣ; інкѣнтатѣ де раугѣл татѣсеѣ; ші дакъ а-
ратѣ din потривѣ, о фаче нѣмаі impinsъ de
desharta dorințъ съ плакъ ла тоцѣ: нѣ нѣмаі
atъta; ea are toate дефектеле знеі inteligenți
мѣрцініте, фѣрѣ съ аіѣв кѣалитѣциле еі; нічі
вѣнѣлтеа, нічі sînceritatea... поате съ те ла-
се съ крезі кѣі ештѣ drag: minciună! ea нѣ
поате съ izbăskъ не nimeni!.. поате съ те ласе
съ гъндешті кѣ о съ'ці dea тѣна; minciună!
ea visează prinți!..

Кънд ці-ам zis съ нѣ фачі nimik фѣр'а тѣ
askăta, гъндѣл меѣ ера ла dъnsa; кѣчі шtieam
кѣ este koket, ші тѣ копіл ші крѣдѣл.

Ќитѣ ла fetița asta че doarme коло! vezi
че frământă!.. inima еі este кѣратѣ ка лѣ-
mina!.. мѣ-аі zis кѣ ештѣ sîngр in лѣме:
іатъ о соціе че воіам съ'ці даѣ. Нѣ ештѣ бо-
гат... Zoe are о stare mare. Еа, поате съ те
izbăskъ; ші дакъ нѣ тѣ іншѣл, поате, те
izbăște!..

— Zoe! Zoe!.. stîraib еѣ.

Ла ворѣеле меле fetița се deștentă.

— Zoe! Manoil este болнав!.. болнав дра-
га mea!.. ші тѣ ештѣ прічіна zise Smъръндига.

Еѣ! мѣзшикъ!

— Тѣ; ші нѣмаі тѣ поді съ'і даі sîntatea
ші бѣкѣріа.

— Dar, мѣзшикъ, нѣ те індѣлег...

— Askătat, копіла mea. Manoil te izbăște,
ші мѣ-а черѣт мѣна та.

— Че zici? întrebaib не Dna N. Колескѣ.

Ворѣеле Smъръндигеі, skoaserъ Zoeі зп
ax! de mirare; dar нѣ пѣтѣ zice nimik.

— Те izbăște, ші еѣ primesc кѣ бѣкѣріе
пропъпереа че мѣ-а фѣкът, кѣчі este sîngрѣл
om че поате съ індѣлеагъ inima ta. Акѣм
рѣмѣне ла tine, дакъ веі съ фі ferice... peste
doi ani, о съ вѣ кѣнѣн... пѣнѣ атѣнче, Ma-
noil trebbie съ меаргъ съ'ші комплѣкте ін-
вѣцѣтѣріле sale. Zoe, тѣ аі ла sin о крѣче де
агр, че ц'аѣ dato маікѣта мѣрінд; дѣо лѣі Ma-
noil!.. Дакъ пѣнѣ in doi ani се ва фаче пе-
demn de tine. тѣ іі веі чере крѣчеа, ші din
zіoa ачеіа нѣ'л веі маі videa.

Мі се пѣреа кѣ visez.

Копіла skoase крѣчеа, ші о dete Dnei N. Ко-
лескѣ, каре о легѣ ла гѣтѣл меѣ, zikъndi'mi:
Мъріоара нѣ маі трѣште pentрѣ tine!

30. Iunie.

Smъръндига воіеште съ плак.

Еа а фѣкът о невѣніе!.. Zoe este фрѣшоа-
съ!.. Ері о прівііѣ кѣ лѣаре aminte, маі кѣ
interes... о фечіоарѣ де але лѣі Рафаел!.. ла
чінчі-spre-zече ani!.. Zoe нѣ ва фі koketъ:
е преа фрѣшоасъ pentрѣ ачѣаста, нѣмаі фе-
меіле jsmъtate фрѣшоасе sînt kokete.

Сърмана fetițѣ!.. аші вреа съ штіѣ че се трѣче
în inima sa!.. де кънд кѣ інтѣмлареа де ла по-
садѣ, кънд тѣ vede, рошеште ші ласѣ окіі in jos.

Dar adio! те воіѣ videa кѣт де кѣрѣнд!

(ва зрѣта)

Manoil.